

חטיבת הרפואה
האגף לבריאות השן
Division of Dental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

נוהל בריאות השן : 1.4	מהדורה מס': 3, עודכן ב-1 אוגוסט 2024
דף 1 מתוך 3 דפים (שרדוקס 86906524)	תאריך תוקף : 1 ספטמבר 2024
הנושא : הגנה בפני קרינה	
הנדון : הנחיות בדבר הגנה מפני קרינת רנטגן ברפואת שיניים	

סימוכין : הנחיות בריאות השן 1.4 מהדורה מספר 2 מתאריך 1.10.2007 (08304207).
להלן ההנחיות בנושא שבנדון המעדכנות ומבטלות את ההנחיות שבסימוכין.
הנחיות אלה מתבססות על חוזרים ונהלים של משרד הבריאות והכרעת כל דין.

1. כללי

הנחיות אלה מבוססות על נהלים בדבר הגנה מקרינה ברפואת שיניים של היחידה הארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה.

2. מטרה

הנחיית רופאי שיניים ומבצעי צילומי רנטגן דנטליים בנושא הגנה מפני קרינת רנטגן ברפואת שיניים.

3. אחריות

- 3.1. רופאי שיניים אחראים במרפאות שיניים.
- 3.2. בעלים של מרפאות שיניים.
- 3.3. רופאים אחראים במכוני צילום דנטליים.
- 3.4. בעלים של מכוני צילום דנטליים.
- 3.5. בעלי מקצוע שמבצעים צילומי רנטגן דנטליים.

4. אזכורים

- 4.1. עדכון הנחיות היחידה הארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה : "הגנת הנבדק מקרינת רנטגן במהלך דימות" או כל נוהל שמעדכן אותו.
- 4.2. צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (מכשירי קרינה לטיפול רפואי) התשכ"ח 1968.
- 4.3. נוהל 1.3 של האגף לבריאות השן : "מניעת העברת זיהומים ברפואת שיניים" או כל נוהל שמעדכן אותו.

5. הגדרות

- 5.1. מכשיר קרינה - כפי שהוגדר בצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (מכשירי קרינה לטיפול רפואי) התשכ"ח 1968

6. רישוי ודיווח ליחידה הארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה (להלן : היחידה)

- 6.1. אין להשתמש במכשיר רנטגן מבלי שקיים עבורו רישיון בתוקף.
- 6.2. כל מכשיר רנטגן יעבור בדיקה לצורך מתן רישיון על ידי היחידה לפני תחילת השימוש בו, ובהמשך על פי הוראות היחידה.
- 6.3. קירות החדר בו מותקן מכשיר הרנטגן יהיו בנויים בהתאם לדרישות היחידה.
- 6.4. על מכשיר הרנטגן תופיע מדבקה של היחידה, עליה יצוינו מס' הרישוי של המכשיר ותאריך הבדיקה האחרונה. כמו כן יימצא במרפאה רישיון בתוקף למכשיר, עם חותמת המאשרת תשלום אגרת רישוי.
- 6.5. תיקון מכשיר הרנטגן, העברתו למקום חדש או שינוי במעטפת המיגון של החדר מחייבים דיווח ליחידה והזמנת בדיקה חוזרת.
- 6.6. העברת ציוד רנטגן לבעלות אחרת מחייבת הודעה ליחידה ועדכון הרישיון.
- 6.7. פרטי היחידה הארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה :
אתר אינטרנט : יחידה ארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה
טלפון : 03-7378120

חטיבת הרפואה
האגף לבריאות השן
Division of Dental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

דואר אלקטרוני : xcontrol@moh.health.gov.il

7. כללי ALARA

- 7.1 יש לבצע כל תצלום רנטגן בהתאם לכללי ALARA - As Low As Reasonably Achievable, כלומר : יש להשתמש במנת הקרינה המינימלית הנדרשת לצורך קבלת תצלום אבחנתי.
- 7.2 אין לבצע תצלום רנטגן שלא למטרת אבחנה או טיפול רפואי.
- 7.3 במידת הצורך יש לקבל צילומי רנטגן קיימים מהרופא המטפל הקודם או ממכון לצילומי רנטגן.
- 7.4 חשיפת המטופל לקרינה מייננת תעשה רק בהפניית רופא שיניים.
- 7.5 על הרופא לבחור את סוג הצילום עם מנת הקרינה הנמוכה ביותר המתאימה למקרה.
- 7.6 זמן החשיפה צריך להיות קצר ככל האפשר.

8. ציוד

- 8.1 מומלץ שימוש בציוד שמסייע בהפחתת החשיפה לקרינה, כגון קולטן דיגיטלי, קולימטור מלבני (rectangular collimator) וציוד עזר כגון התקן להכוונה של הקרן (beam aiming device/holder) וכו'.
- 8.2 במידה ונעשה שימוש בקולטן אנלוגי, יש להשתמש בפילם מהיר מסוג E או F.

9. שמירת תצלום הרנטגן

- 9.1 על גבי כל תצלום רנטגן יצוין שם המטופל ותאריך ביצוע הצילום.
- 9.2 התצלום יישמר באופן שמאפשר אבחון ברור ומדויק בהתאם לנהלי הרשומה הרפואית של משרד הבריאות.
- 9.3 בתצלום דיגיטלי ובסריקה של תצלום אנלוגי יש להקפיד למנוע היפוך ימין ושמאל.

10. מיגון לנבדק במהלך דימות

יש לפעול על פי ההנחיות של היחידה הארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה "[הגנת הנבדק מקרינת רנטגן במהלך דימות](#)" מתאריך מרץ 2023 או כל נהל שמעדכן אותו. ההנחיות קובעות שהשימוש במיגון אישי לנבדק נתון לשיקול הדעת המקצועי של מבצע הצילום, בהתאם למקרה וכאשר החשש מהפרעתו לאבחון הרפואי קטן, ואינו חובה בשגרה.

11. מיגון לאיש הצוות מבצע הצילום ולאנשים נוספים

- 11.1 מכשיר רנטגן לא נייד יופעל על ידי לחצן שימוקם במקום מוגן בפני קרינה או על ידי מערכת הפעלה עם השהיה המאפשרת למפעיל לעבור למקום מוגן.
- 11.2 אין לאפשר הימצאות אנשים זולת הנבדק בחדר הצילום, אלא אם נדרש מלווה למטופל בזמן הצילום.
- 11.3 במידה ויש צורך במלווה למטופל בזמן הצילום, יש לפעול על פי "[הנחיות לחשיפה לקרינה של מלווה למטופל](#)" של היחידה הארצית לרישוי ופיקוח על מכשירי קרינה.

12. מניעת העברת זיהומים

- 1.3 יש לפעול על פי נהל 1.3 "[הנחיות למניעת העברת זיהומים ברפואת שיניים](#)" לפני ביצוע ההדמיה, בעת ביצועה ואחריה.

חטיבת הרפואה
האגף לבריאות השן
Division of Dental Health

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

13. סימוכין נוספים:

Benavides E, Bhula A, Gohel A, Lurie AG, Mallya SM, Ramesh A, Tyndall DA. Patient shielding during dentomaxillofacial radiography: [Recommendations from the American Academy of Oral and Maxillofacial Radiology](#). J Am Dent Assoc. 2023 Sep;154(9):826-835.e2. doi: [10.1016/j.adaj.2023.06.015](#). Epub 2023 Aug 1. PMID: 37530694

[Radiation Protection in Dental Radiology | IAEA](#)

Benavides E, Krecioch JR, Connolly RT, Allareddy T, Buchanan A, Spelic D, O'Brien KK, Keels MA, Mascarenhas AK, Duong ML, Aerne-Bowe MJ, Ziegler KM, Lipman RD. Optimizing radiation safety in dentistry: Clinical recommendations and regulatory considerations. J Am Dent Assoc. 2024 Apr;155(4):280-293.e4. doi: [10.1016/j.adaj.2023.12.002](#). Epub 2024 Feb 1. Erratum in: J Am Dent Assoc. 2024 Apr 25; PMID: 38300176.

אושר על-ידי: ד"ר לנה נטפוב מנהלת האגף לבריאות השן	תודות עבור התייעצות: ד"ר חן נדלר – מחלקה לרפואת הפה- בית הספר לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה עודכן על-ידי: ד"ר דוד ילון – הנחיות וסטנדרטים, אגף לבריאות השן
--	--